

Biljana Srbljanović

Porodične priče

Beograd 1997.

LICA

NADEŽDA (11) - dete s tikom

VOJIN (12) - otac, Milenin brat

MILENA (11) - majka, Vojinova sestra

ANDRIJA (10) - sin, po potrebi ćerka

Svi junaci ovog komada su deca. Ipak, stare i podmladjuju se, prema potrebi priče, a ponekad i promene pol. To ne treba da čudi.

Glumci, naprotiv, nisu deca. Oni su odrasli ljudi koji u komadu igraju decu, koja, opet, igraju odrasle. Ni to ne treba da čudi.

Biće dovoljno drugih stvari za čudjenje.

- I -

Dečije igralište u jednom od beogradskih naselja.

Post-socrealistička arhitektura, izlokani asfalt, polomljeni koševi, razrovan travnjak, smešten izmedju dva solitera. Fasada, zapanjujuće zapuštena, prekrivena grafitima bez sadržaja.

Kontejneri i stare stvari, raznovrsni domaćinski otpad, ne odaje socijalni status već generalni položaj srednje klase u postkomunističkoj eri.

Junaci ovog komada nisu sirotinja ni po karakterima, ni po svakodnevnom životu. Oni su gradjani ružirane zemlje.

Na sredini bazen sa peskom, pesak je prljav, nerafiniran.

Jedna napuštena vikend-prikolica dominira scenom.

Na scenu istrčava NADEŽDA, dvanaestogodišnja devojčica u dokolenicama, lakovanim cipelama, cicanoj haljini. Nadežda je dete s tikom. Tačnije mnoštvom, čitavim spletom nekontrolisanih tikova koji joj grče lice i deformišu telo.

Nadežda dotrčava uzbudjena, suštinski uznemirena, posrćući seda u pesak i drhti. Ne progovara, a govori, trese se sludjena, uzbudjena, zbunjena. Pljuvačka joj se sliva niz bradu, oči trepću, same od sebe, naizmenično i u nepravilnom ritmu, gornja usna vuče na levo. Nos se grči, ruke uvijaju, stomak talasa.

Svaki pogled na nju izaziva mučninu, fizičko gadjenje i bes.

Nadežda ćutke sedi, nepomično, koliko joj ustreptalo telo dozvoljava. Sedi i dugo ćuti.

Iznenada, maska vikend-prikolice se podiže. Otkriva minijaturan stan, koji podseća na

kamp objekte duž bivše jadranske magistrale, ali i na "kućicu" koju deca imaju običaj da prave, igrajući se porodice.

Nadežda hitro umakne i sakrije se iza kontejnera. Gleda.

U prikolici sklepane stvari, ipak dovoljno realistične da deluju ubedljivo.

Sto za ručavanje, priručna kuhinja, mamina i tatina soba na jednoj i dečija soba na drugoj strani.

Zatičemo "porodicu" pred ručak.

VOJIN, dečak od dvanaest godina, napadno kostimiran u oca porodice, čita novine pred praznim tanjirom. Odeven u prevelike muške kaše pantalone, koje pridržavaju tregeri i nekad belu, sada musavu košulju marke Ključ, sa jednim džepom. Oko vrata visi razvezana kravata.

MILENA, devojčica stara jedanaest godina, odevena kao majka porodice - šarena kućna haljina izbledelih boja, ispod koje vire suknja i bluza, na nogama najlon čarape sa ispuštenom žicom i papuče sa štiklom.

Milena posluje u kuhinji. Nešto se dimi iz njene šerpe, nešto što smrdi i deluje otrovno.

Milena i Vojin očigledno liče. Njihov izgled vodi onoj vrsti sličnosti koja budi jezu.

Desetogodišnji ANDRIJA sin je svoga oca Vojina i majke Milice. Odeven je u nešto što liči na prigodnu garderobu ekstra-lardž infanta. Džinovske špilhozne, plastične sandale za vodu ili bolnicu preko čarapa, bluza sa slikom američkog košarkaša obrijane glave.

Andrija sedi za stolom, čeka ručak i tapka košarkašku loptu pored sebe.

Vojin opomene sina, ne gledajući ga.

VOJIN

Andrija prekini.

Andrija nastavlja da tapka loptu.

MILENA

Andrija, sine, čuješ šta ti tata kaže. Idi operi ruke, sad će ručak.

Andrija ne reaguje, i dalje lupa loptom.

VOJIN /čitajući novine/

Kažu da je privredna stopa porasla za šest zarez osam odsto, a da je cena proizvoda na malo u laganom, ali osetnom padu.

MILENA

Lažu, majku im lopovsku!

VOJIN /ne dižući pogled s novina, ukori ženu/

Milena. Pazi šta govoriš. Ovde i zidovi imaju uši.

MILENA

Šta me briga! Ne bojim se ja nikoga!

Vojin i dalje govori preko novina, miran i odlučan.

VOJIN

Milena!

Milena učiti. Vojin čita novine, Andrija tapka loptu.

Milena donosi šerpu za sto. Sipa vrelu smedju masu u tanjire. Vadi po jednu šargarepu sa korenom, još prljavu od zemlje, i stavlja svakom po jednu, umesto hleba.

Andrija gleda nezadovoljno u tanjir za trenutak prestajući da lupa loptom. Promrlja kašikom po masi koja se puši.

ANDRIJA

Šta je ovo?

MILENA

Supa i rinflajš. Idi operi ruke.

ANDRIJA

Ja ovo neću da jedem.

Andrija nastavi da tapka loptu, Vojin ne sklapa novine. Milena prasne.

MILENA

Andrija, da si odmah ostavio tu loptu, oprao ruke i seo za sto pre nego što tata pobesni!!!

ANDRIJA

Neću.

MILENA

Sram te bilo, djubre jedno nezahvalno, to je tati hvala što te hlebom hrani!

ANDRIJA

Neću i šta mi možeš!

Andrija ustane od stola, tapka loptu i pogadja tanjir na stolu. Tanjir se razbije. Andrija se uplaši.

Milena besno cikne.

MILENA

Andrija!!!

Vojin tek sada, na zvuk slomljenog tanjira, podiže pogled s novina. Polako skine naočari, savije novine, odloži ih.

VOJIN

Da se jede.

Andrija ćutke sedne za sto, uplašen ali i dalje buntovan.

MILENA

Nije oprao ruke...

VOJIN

Rekao sam, da se jede!

Milena hitro dodaje Andriji drugi tanjir, sipa, uzima kašiku, Andrija takodje, mrljajući po

tanjiru.

Vojin počinje da jede. Za njim i Milena. Ggrizu šargarepu i jedu tečnost.

VOJIN

Novine kažu da je siva ekonomija uzrok stope inflacija i da će se novim paketom mera tome stati na put.

MILENA

Sve lažu, majku im njihovu lopovsku.

VOJIN

Milena, ja sam tebi nešto rekao.

MILENA

Dobro, Vojine, imam ja pravo da kažem šta mislim.

VOJIN

Ti da misliš!? Bolje da si mislila kad si solila supu!

MILENA

Zašto? Je l nešto ne valja?

VOJIN

Ne valja, Milena, ništa ne valja. Holesterol mi je hiljadu, a dozvoljeno je šesnaset, crvenih krvnih zrnaca imam nauštrb plavih, hemoroidi mi ne daju da pošteno serem, a ti me ubijaš ovom supom!!!

Andrija, na glagol "sranje", prasne u smeh.

VOJIN

Tebi je to smešno?

Andrija ustane, nastavi da se cereka upirući prstom u Milenu.

MILENA

Andrija jedi, nemoj da ljutiš tatu.

ANDRIJA

Neću da jedem! Supa je neslana.

VOJIN

Nije neslana, nego preslana, ubico!

MILENA

Sedi sine.

Andrija uplašeno sedne.

Promrmlja.

ANDRIJA

Mrzim supu.

Vojin demonstrativno spusti kašiku.

Milena, skoro kroz plač, odvali Andriji šamar.

MILENA
Sram te bilo, sine!

VOJIN
Šta si rekao?

MILENA
To je tati hvala što je od usta odvajao...

VOJIN
/Mileni/ Ti zaveži! /Andriji/ Šta si rekao?

Vojin ustaje od stola, kreće da skida kaiš s pantalona.

MILENA
Ništa nije rekao, Vojine, sedi, smiri se...

Vojin odvali Mileni šamar.

VOJIN
Rekao sam ti da ćutiš! / Andriji/ Ponovi, šta si rekao.

Andrija, uplašeno ali prkosno, ponovi, gotovo kroz suze.

ANDRIJA
Mrzim supu.

Vojin divljački udari Andriju kaišem.

VOJIN
Ti mrziš! Ti si nešto našao da mrziš!!!

Udara ga ponovo.

VOJIN
Gnjido jedna, vaško, buvo, stenico, govno, šulju!

Udara ga, neprestano, Andrija plače.

VOJIN
Juče si se ispilio, a danas već nešto mrziš! Pa je l te neko nešto pitao?

Vojin krvnički tuče Andriju.

MILENA
Odgovori ocu, dete!

Milena hitro pokriva lice. Vojin je udara preko ruku.
Milena vrišti, kao da je deru.

MILENA

Nemoj Vojine, ubićeš ga!

VOJIN

Ja sam ga napravio, ja ću i da ga ubijem! To je moje parče mesa!!! Jel te neko nešto pitao?!

ANDRIJA /kroz suze/

Nije!

VOJIN

A znači nije...

Vojin mlati Andriju, snažno, surovo, divljački.

Andrija guta suze, zbunjen.

ANDRIJA

Ne, pa jeste!!!

VOJIN

Jel jeste il nije...?

ANDRIJA

Jeste! Nije! Jeste, nije... NE ZNAM, TATA!!!

Andrija je potpuno sludjen, pada u histeričan plač. To za trenutak zaustavi Vojinovu agresiju.

ANDRIJA /urla, kroz suze/

Neko me je nešto pitao, ne znam ko, ne znam šta... zaboravio sam šta treba da kažem!!!

Vojin i Milena zabrinuto gledaju Andriju.

Vojin odlaže kaiš, što Andriju malo smiruje.

Milena, potpuno drugačijim tonom, kao suflerka u pozorištu, tiho govori Andriji.

MILENA

Reci: Izvini, tata.

Andrija uplakan, očajan, ponovi.

ANDRIJA

Izvini tata.

MILENA/Vojinu/

Sad ti...

Vojin nastavi smirenije.

VOJIN

Dobro. Primam izvinjenje. Ajde, nemoj da sliniš, kao neka baba...

Milena tiho ispravi Vojina.

MILENA

...strina...

Vojin ponovi.

VOJIN

...kao neka strina, ujna. Sedi, razgovaraj sa ocem. Kao muškarac sa muškarcem.

Andrija se i dalje ustručava da uradi bilo šta.

MILENA

Sedi sine, kad ti tata kaže.

Vojin oštro odbrusi Mileni.

VOJIN

Ti da ćutiš!

ANDRIJA

Tako je. Ti da ćutiš!

VOJIN

Bravo sine. Tako, odlučno, a ne tu da mi balaviš . Budi muško.

ANDRIJA

Ti da ćutiš, ima da ćutiš, da ćutiš kad ti se kaže!!!

VOJIN

Tako je. Dobro, sad je dosta.

Andrija i dalje histerično urla, kao dete, koje ne procenjuje značaj svojih reči. Milena ćuti i gleda pred sebe.

ANDRIJA

Ima da zavežeš ta tvoja odvratna usta, tu gubicu, tu dronjavu rupu...!

VOJIN

Rekao sam dosta! Sedi.

Andrija začuti i sedne.

VOJIN

Kad ja kažem da je dosta, onda je dosta.

MILENA

Tako je. Kad tata kaže da je dosta, onda je dosta.

Ćute sve troje. Zatim Milena ustane i odvali sinu šamar.

VOJIN

Rekao sam DOSTA!!!

Milena potvrđuje, u strahu.

MILENA

Dosta.

I Milena sedne. Vojin okleva, zatim započne, kao staromodni profesor u školi.

VOJIN

Ajde sine, reci ti meni, šta smo ono pričali, kako pametan čovek treba da se ponaša?

ANDRIJA

Pametan čovek poštuje pravilo: Glavu u pesak, dupe uza zid.

VOJIN

Tako je. I šta nikako, nikad, ne sme da uradi?

ANDRIJA

Da kaže šta misli.

VOJIN

Tako je. A kome?

ANDRIJA

Bilo kome. Svakome.

VOJIN

Svakome sine, svakome. Prema svima isto, ne vidim, ne čujem, a pogotovo, naročito, izuzetno, NE MISLIM. Je l tako?

MILENA

Tako je, tata.

ANDRIJA

Tako je tata.

VOJIN

Tako je. Pa kad je tako, što onda laješ?

ANDRIJA

Mislio sam da mami mogu da kažem da ne volim supu.

VOJIN

Mislio si. A što si mislio?

ANDRIJA

Zato što je mama žensko i zato što je slabija.

VOJIN

Dobro, to je tačno. Ali nije opravdanje! Pitanje je, zašto si uopšte nešto MISLIO? Zašto bi ti trebalo nešto da misliš? Zašto uopšte neko ima nešto da misli?! I kad se ta gadost ipak dogodi, kad neko nešto, nekad, makar i slučajno, pomisli, zašto, pitam ZAŠTO to ima nekome da prizna?!?

Vojin urla, Milena i Andrija ćute.

VOJIN

Nikakvi dokazi, nikakvi potpisi, nikakve izjave ni misli. Žurim, radim, ne znam, nemam vremena, NISAM JA!

Vojin napravi pauzu, odmerava reči.

VOJIN

Život je surov, Andrija, rođena majka ima da te proda za kesu kamenja, klikera, bandaža, otac ima da te otkuca, deda će da te prijavi, sestra će da te cinkari, sin će da te preproda!!! Koliko puta to treba da ti objašnjavam?! Koliko puta treba da ponovim...

Andrija, Milena i Vojin, u isti glas govore.

ANDRIJA, MILENA, VOJIN

Use i u svoje kljuse! Glavu u pesak! Dupe uza zid!
Ljudi su ljudima neprijatelji!

U tom trenutku Nadežda se spotakne o konzervu iza kontejnera. Konzerva se, uz lupu, otkotrlja na drugi kraj scene. Vojin, Milena i Andrija skoče.

VOJIN

Šta je to?

MILENA

Neko je tamo!

Vojin, prestrašen, ustukne.

VOJIN

Gde?

Milena pokazuje u Nadeždinom pravcu.

MILENA

Tamo...

Vojin zgrabi Andriju, gura ga ispred sebe, krijući se.

VOJIN

Idi vidi šta je.

ANDRIJA

Idi ti.

VOJIN

Idi ti!

ANDRIJA

Idi ti!!!

Milena preseče.

MILENA

Ja ću!

Milena se uputi u pravcu Nadežde, koja, kao preplašena životinjica, drhti gledajući oko sebe.

MILENA

Sve moram ja. Uvek ja. Kukavice.

Milena se približi na korak od Nadeždinog skrovišta, Nadežda izleti, počne preplašeno da trči tamo-amo.

MILENA

Vidi je!

Vojin gurne Andriju ispred sebe.

VOJIN

Drži je!

Andrija pobegne iza Vojina.

ANDRIJA

Uhvati je!!!

Nadežda trči, pušta neartikulisane zvuke.

MILENA

Pobeže tamo.

Vojin i Andrija, krijući se jedan iza drugog, beže na suprotnu stranu.

VOJIN

Stigni je!

ANDRIJA

Zgrabi je!

VOJIN

Uhvati je!!!

Milena trči za Nadeždom.

MILENA

Ne mogu, brza je!

Milena skoro uhvati Nadeždu, ova se otrgne, skičeći beži pravo u ruke Vojinu i Andriji.
Obojica ustuknu na suprotnu stranu.

ANDRIJA
Pobeći će!
VOJIN
Umaći će!
ANDRIJA /Mileni/
Pa, šta radiš!?!

Milena se baci na Nadeždu, promaši je.

MILENA
Ne mogu brže!
VOJIN
Kako si smotana!
ANDRIJA
Sva si vrljava!
VOJIN
Ništa ne umeš!!!

Milena uspeva da zgrabi Nadeždu. Nadežda se otima, skiči. Milena je čvrsto drži.

ANDRIJA
Gotova je!
VOJIN
Odzvonilo joj je!!!
MILENA
Pomozite mi!
VOJIN
Tako je, pomozite joj!
ANDRIJA
Pomozite joj ti!
VOJIN
Pomozite joj ti!!!

Vojin i Andrija i dalje ne prilaze, u očiglednom strahu, dok Milena slama Nadeždin otpor. Nadežda pada na zemlju, ćutke se trese.
Milena leži preko nje.

MILENA
Ko si ti?

Nadežda plače, cvili, ćuti.

MILENA

Ko si ti, šta radiš ovde, zašto nas špijuniraš?!?

VOJIN

Šutni je.

ANDRIJA

U stomak.

VOJIN

U glavu!

ANDRIJA

U stomak, pa u glavu!!!

Nadežda rukama zakloni telo, Milena je ipak ne udari.

MILENA

Odgovori, ko si?

Nadežda cvili. Cvili tužno, srce para.

Milenu bes popušta.

MILENA

Evo, neću ti ništa. Reci ko si?

Nadežda i dalje cvili.

VOJIN

Možda je mutava.

ANDRIJA

Sigurno.

VOJIN

Možda je glupa.

ANDRIJA

Mutava i glupa.

MILENA

Smiri se, neću da te bijem. Iz koje si zgrade?

Milenin stisak pomalo popušta, Nadežda polako prestaje da glasno cvili, sada muklo stenje, ali ne progovara.

Vojin i Andrija se ohrabruju. Prilaze po koji korak.

VOJIN

Možda je iz inostranstva.

ANDRIJA

Možda ne razume.

VOJIN

Ko je jebe. Naš tata kaže da bi tim, iz inostranstva, bolje bilo da odmah počnu da uče srpski, ako misle da ne najebu.

MILENA

Jel razumeš srpski? Da li me razumeš?

Milena govori napadno razgovetno, Nadežda i dalje ne odgovara.
Vojin i Andrija prilaze.

VOJIN

Glupa je.

ANDRIJA

Ne razume. Glupa je i ne razume. To je zato što je iz inostranstva.

Andrija šutne Nadeždu. Ova ponovo glasno zakuka.

MILENA

Čekaj bre, Andrija, nemoj da se šutiraš!

ANDRIJA

Kad je glupa!

MILENA

Otkud znaš da je glupa?

ANDRIJA

Pa vidiš valjda. Glupa je.

VOJIN

Možda se samo pravi. Možda ju je poslao tvoj tata da nas špijunira.

ANDRIJA

Ma nemoj, a što moj? Što nije vaš?

VOJIN

Naš nije. On gleda svoja posla.

ANDRIJA

I moj gleda svoja posla!

VOJIN

Šutnuću te, budalo!

ANDRIJA

A ja ću tebi da polomim glavu!

VOJIN

A ja ću tebi da bacim kašikaru!!!

ANDRIJA

A ja ću onda tebi da bacim dve...!!!

Andrija i Vojin počnu da se tuku, kao što se deca tuku.

VOJIN

Ubiću te!

ANDRIJA

A ja ću onda tebe!

VOJIN

A ja ću tebe još jednom!

ANDRIJA

A ja ću tebe sto puta!!!!

Milena ustane, krene da ih razdvaja.

MILENA

Dosta, bre, prekinite!

Nadežda iskoristi priliku i pobegne na drugi kraj.

MILENA

Kretni jedni, pobegla je! Vidi šta ste uradili!!!

Milena potrči za Nadeždom, Vojin i Andrija u strahu na drugi kraj, Nadežda naleti na zid zgrade, shvati da nema kud.

VOJIN

Uhvati je!

ANDRIJA

Ubi je!!!

Milena zaurla.

MILENA

Tišina!!!

Vojin i Andrija odmah učute. Milena blago govori Nadeždi.

MILENA

Stani, kad ti kažem, nemaš kud...

Nadežda se osvrće, izlaza nema. Gleda u Milenu koja joj se približava zatim se baci i obuhvati je oko nogu. Grčevito je zagrlila, stegne, čekajući najgore. Tiho, potmulo ječi.

MILENA

Vidi je, ko kuće...

Andrija i Vojin trenutak oklevaju.

VOJIN

Kuće može da ujede.

ANDRIJA

Da ugrize.

VOJIN

Da otkine parče mesa.

Nadežda, kao da je pronašla tračak nade, kao pravo kuče, počne da se umiljava oko Mileninih nogu.

MILENA
Stvarno, ko kuče...

Milena pomiluje Nadeždu po glavi, Nadežda je zahvalno lizne po ruci.

MILENA
Liznula me! Ljudi, ona je stvarno kuče....

ANDRIJA
Da zovemo šintere?

VOJIN
Budalo nehumana. Odakle nam telefon?

ANDRIJA
I to što kažeš.

MILENA
Naša mama kaže da su kučići bolji od muškaraca. Verni su i ćute.

ANDRIJA
I laju.

VOJIN
Pa nek laju. To niko ne razume.

Nadežda se umiljava oko Milene, lane nekoliko puta.

ANDRIJA
I ujedaju!

Nadežda počne da cvili i odrično maše glavom.

MILENA
Dosta! Ne ujedaju, kad nemaju zašto. Dodji ovamo...

Milena vabi Nadeždu kao pseto, ova to poslušno prihvata.

MILENA
Dobar pas, dobar pas...sedi!

Nadežda sedne.

MILENA
Vidiš. / Nadeždi/ Lezi!

Nadežda nezgrapno legne.
Milena krene rukom da pomiluje Nadeždu, Andrija vikne.

ANDRIJA
Grizi!

Milena uplašeno trgne ruku, Nadežda vrti glavom, cvili.

MILENA
Kretenu!!!
VOJIN
Glupane!
ANDRIJA
Ti si glupan!
MILENA
Dosta, vas dvojica! Sad je stvarno dosta!!!

Milena pomiluje Nadeždu.

MILENA
Tako, dobra kuca. Tu sedi, tu.

Milena nalazi neki lanac, vezuje ga Nadeždi oko vrata, drugi kraj vezuje za kontejner.

MILENA
Nemoj da je neko pipnuo. Ovo je sad moje kuće.
VOJIN
Ja neću.
ANDRIJA
A šta ako ja hoću?
MILENA
Onda ću da te ubijem.

Andrija ozbiljna shvati pretnju. Ućuti. Stavi ruke u džepove, slegne ramenima.

ANDRIJA
Serem ti se na kuće.

Andrija nezainteresovano ode na drugu stranu, Milena i Vojin gledaju Nadeždu koja se, vezana za kontejner, sklupčala na podu.

VOJIN
Što je čudna. Jesi ti sigurna da je to pas?
MILENA
Sto posto. Jedna neobična vrsta.
ANDRIJA
Boli me kurac za kuće. Popišam ti se ja na to kuće...
VOJIN

Dobro, pusti pseto. Ajde da se igramo. Gde smo stali?

MILENA

Ono kad rođena majka hoće da te proda...

VOJIN

A da, i otac otkuca...

ANDRIJA

E, ja neću!

VOJIN

Šta je sad?

ANDRIJA

Neću! Neću ja uvek da budem dete, pa da stalno dobijam batine!!!

MILENA

Pa dobijam i ja.

ANDRIJA

To je drugo. Ti si žensko. To je normalno.

MILENA

Znam, zato i trpim. Normalno je da tata bije mamu.

VOJIN

I normalno je da oni biju decu.

ANDRIJA

Baš me briga šta je normalno, ja neću da se igram.

MILENA

Ajde, Andrija, nemoj da kvariš! Pustiću kuće na tebe!

VOJIN

Tako je, pusti kuće!

ANDRIJA

Pusti, šta me briga. Ja neću.

MILENA

E, znate šta ljudi, neću da se svadjam. Ako hoćete da se igramo porodice, da se igramo, ako nećete, idem ja sa svojim kućetom da se šetam.

Nadežda na ove reči skoči na noge, kao radosno pseto. Potrči ka Mileni, ali je lanac vezan oko vrata zaustavi. Skoro da je uguši. Ona cikne, padne na zemlju.

Milena, Vojin i Andrija je gledaju. Milena mirno zaključa.

MILENA

Stvarno je glupa.

Andrija se okrene, sedne za sto. Uzima kašiku, "ulazi u ulogu".

ANDRIJA

Pametan čovek ćuti, radi i gleda svoja posla. Glup udara na talambasa...Tata, šta je to "talambasa"?

Vojin se hitro približava stolu, u hodu postaje otac porodice.

VOJIN

To ti je, sine, jedna opasnost. Jedna prilika da najebeš. Svaki čovek treba samo sebe da gleda. Da se jede.

Milena jedina malo okleva, još uvek zagledana u Nadeždu, sklopčanu na zemlji.

VOJIN

Milena, ja sam nešto rekao....

Milena, koja bi radije prišla Nadeždi, nevoljno seda za sto. Nadežda, sklopčana u svom uglu, s pažnjom posmatra dečiju igru.

Milena se uključuje, preko volje sedne za sto. Vojin odmah nastavlja, pruža Mileni plavi koverat.

VOJIN

Ovo je za tebe. Poslali ti iz preduzeća.

Milena otvara koverat, Vojin nezainteresovan, jede.

MILENA

Šta je to?

VOJIN

Ne znam.

Milena u čudu čita papir.

MILENA

Dobila sam otkaz. Neko me je prijavio da pričam protiv nekog.

VOJIN

Jel?

MILENA

Čuješ, Vojine, izgubila sam službu! Neko me je otkucaao da sam nešto rekla.

VOJIN

Jel.

MILENA

Sad više nemam ništa...

VOJIN

Nemaš.

Milena očajno, grčevito razmišlja.

MILENA

Ko je mogao da me prijavi...? Ko je taj ko me je cinkario. Da mi je samo da znam, da ga

uhvatim, da vidim ko je taj...!!!

VOJIN

Znaš ko?

MILENA

Ko?!!

VOJIN

Ja.

MILENA

Šta?!

VOJIN

Ja sam te prijavio. Pričala si protiv i ja sam im rekao. Pa ti ubuduće pazi.

MILENA

Ali Vojine, ja sam ti žena.

Vojin potpuno promeni svoj dosadašnji miran ton. Gotovo preteći, nadnese se nad Milenu.

VOJIN

Opasnost vreba, Milena.

Vojin doda.

VOJIN

Ja sam svoju platu dobio.

Vojin vadi drugi plavi koverat iz džepa. Ponosno ga stavlja na sto. Milena ustaje očajna. Polako kreće ka "tatinoj i maminoj sobi".

MILENA

Idem da legnem. Umorna sam.

VOJIN

A šta ćeš drugo.

Milena polako, nogu pred nogu, vuče se ka krevetu. Andrija, kao da ne razume šta se upravo dogodilo, vikne za majkom.

ANDRIJA

Mama, hoćeš sad da mi kupiš patike?

Milena ne odgovara, tužno skida papuče, kućnu haljinu. Uredno ih slaže.

Andrija nastavlja, objašnjavajući ocu.

ANDRIJA

Rekla je da će da mi kupi ribok. Svi u školi imaju, samo ja ne!!!

VOJIN

Nemamo para, sine.

ANDRIJA

Kako nemate, a ovo?

Andrija grabi Vojinov koverat, Vojin mu ga istrgne iz ruke.
Snažno odalami Andriju preko lica.

VOJIN

Majka ti je na ulici, a ti bi da otimaš, djubre sebično!

Andrija se uhvati za obraz, povuče se, povredjen, uvredjen. Odlazi u svoju sobu.
Vojin krene za Milenom.

VOJIN

I ja ću da prilegnem.

Milena legne na bračni krevet, na bok, okrećući ledja Vojinu. Vojin odloži koverat na
nahtkasnu, izvrne pored Milene. Istog trenutka oboje utonu u san.
Andrija izviruje iz svoje sobe, čeka nekoliko trenutaka, zatim izađe iz "kuće".
Uzme kantu benzina. Nadežda se uznemiri. Potmulo cvili, Andrija se preteći okrene ka
njoj. Baci kamen, pogodi je.

ANDRIJA

Džukelo odvratna...

Nadežda zacvili, pobegne na drugi kraj, uz kontejner.
Andrija polako, "na prstima" ulazi u kuću. Osluškuj. Otac hrče, majka ravnomerno diše.
Andrija udje u njihovu sobu, nečujno polije roditelje benzinom.
Tiho uzima koverat sa nahtkasne, polije benzinom sve za sobom izlazeći iz kuće.
Stane za trenutak na stepenik, izvadi šibicu. Kresne.

ANDRIJA

Opasnost vrebala.

Baci šibicu, benzin pred kućom bukne.

Andrija izađe sa scene.

Čuje se samo užasno skičanje psa.

MRAK

- II -

Scena izgleda isto kao na početku. Poneki trag paljevine, ipak ništa nije izgorelo.
Nadežda spava na zemlji, pored kontejnera.
Na scenu izlazi Andrija. Odeven je isto kao na početku, samo što na nogama ima,
upadljivo nove, bele REEBOK patike.
Gleda Nadeždu kratko, pridje joj.

ANDRIJA

Čudan pas.

Nadežda i dalje spava.
Andrija rukom krene ka njoj, Nadežda se istog trenutka probudi, skoči na noge.
Andrija uplašeno ustukne.

ANDRIJA
Džukelo odvratna, šta skačeš!

Nadeždi prorade tikovi. Nervozno se spusti na četiri noge, povlači se unazad.

ANDRIJA
Misliš da sam se uplašio? E, pa, nisam!!!

Andrija se očigledno uplašio. Okleva. Zatim potrči nasilnički ka Nadeždi.

ANDRIJA
Pseto jedno odvratno!!!

Nadežda ispusti nekakav glas, pokrije glavu rukama, ledjima se snažno pribije uz kontejner, tako da se zvuk udarca u metal prolomi.
Andrija se zaustavi.
Gleda je.

ANDRIJA
Šta ti je? Neću ti ništa.

Nadežda se, i dalje u istom položaju, trese od straha i tikova.

ANDRIJA
Čuješ, neću ti ništa. Dodji.

Nadežda polako otkriva glavu, ali i dalje ne prilazi.

ANDRIJA
Dodji, slobodno...

Nadežda, poluspravljena i dalje ne prilazi.

ANDRIJA
Dodji, daću ti čokoladu.

Andrija iz džepa vadi do pola pojedenu čokoladu.
Nadežda polako, oklevajući, krene ka Andriji.

ANDRIJA
Tako je dodji... Vidi, daću ti...

Andrija vabi Nadeždu čokoladom.
Nadežda se sasvim približi Andriji.

ANDRIJA
Evo nešto za dobru kucu...

Andrija iznenada snažno zamahne nogom s namerom da šutne Nadeždu.
Nadežda skoči, izmakne se, snažno zalaje.
Andrija uplašeno ispusti čokoladu.

ANDRIJA
Budalo jedna, glupava!

Nadežda iskoristi priliku, hitro zgrabi čokoladu, pobegne u svoj ćošak.
Andrija besno viče za njom, ustručavajući se da joj pridje.

ANDRIJA
Mrcino, skote! Pseto jedno lajavo!!!

Nadežda halapljivo guta čokoladu, skidajući papir zubima.

ANDRIJA
E, nemoj sve...ostavi mi malo!!!

Nadežda guta poslednje komade čokolade.
Andrija razočarano zaključa.

ANDRIJA
Glupo žensko.

MRAK

III

Andrija na jednom kraju scene, pravi avion od papirnog omota čokolade. Preko dotadašnjeg kostima, ima navučen sako. Na glavi mu je pohabani muški šešir.
Nadežda ga gleda iz svog ugla.
Andrija baca avion, koji odmah padne.
Na scenu izlaze Milena i Vojin, odeveni kao na početku. Odeća im je zaprljana od gareži, ipak nikakvih fizičkih posledica predhodne paljevine nema.
Andrija ustaje, ne obraća pažnju na Vojina i Milenu, uzima avion, baca ga ponovo. Avion opet odmah padne.
Vojin se obraća Mileni, kao da Andrija i Nadežda nisu tu.

VOJIN
Znaš da su izdali sabrana Šajberova dela...

Milena nezainteresovano promumla.

MILENA

Jel.

Milena vadi staru, rasklimatanu pisaću mašinu. Stavlja je na sto.

VOJIN

Moji, u institutu, kažu da je to kapitalno izdanje.

Milena seda za mašinu, stavlja naočari na nos. I dalje je potpuno nezainteresovana.

MILENA

Jel.

VOJIN

Neki tekstovi su prvi put prevedeni kod nas...

Milena odluči da prekine ovaj razgovor.

MILENA

Šajber je mračan.

VOJIN

Ali i ozbiljan.

Milena pogleda Vojina, iluminira ogromnu količinu prezira.

MILENA

Možda, za tebe.

Vojin ućuti, Milena uzdahne, zagleda se, zamišljeno, gotovo karikaturalno, u daljinu.
Vojin ugleda Andriju.

VOJIN

Andrija, sine, udji u kuću. Treba da radimo engleski.

Andrija baca avion ka Nadeždi. Avion kratko leti, Andrija imitira zvuke bombardovanja.
Nadežda se, musava od čokolade, povlači u svoj kut.

VOJIN

Andrija...

Andrija poslušno krene ka "kući".

ANDRIJA

Tata, mogu još malo da se igram?

VOJIN

Dosta igre, sine.

Vojin seda na drugi kraj stola, Andrija dolazeći uzima svesku i olovku.
Seda pored oca.

VOJIN

Da vidimo, nove reči... Kako se kaže jegulja?

ANDRIJA

Eel.

VOJIN

THE Eel.

ANDRIJA

THE Eel.

VOJIN

Kako se kaže grob?

ANDRIJA

Grave. THE Grave.

Vojin klima glavom.

VOJIN

Rak?

ANDRIJA

The Cancer.

VOJIN

Dobro. A tumor?

ANDRIJA

Tumor.

VOJIN

THE Tumor, Andrija. Uvek THE. Benigni, a pogotovo maligni, uvek THE. Član u engleskom jeziku je nešto što se nikada ne ispušta...

Milena naglo prekine Vojina.

MILENA

Dobro, Vojine, mogu li ja da radim?

VOJIN

Izvini.

ANDRIJA

Izvini, mama.

Vojin mimikom pokaže Andriji da budu tihi.

Milena uzdahne, počne da udara po mašini, u kojoj nema papira.

Vojin šapatom nastavlja.

VOJIN
Rat?

Andrija odgovara šapatom.

ANDRIJA
The War.

Vojin naglašeno šapuće, Andrija ga imitira.

VOJIN
Bez člana, da ne smetamo mami. Žrtve?

ANDRIJA
Victims.

VOJIN
Pacovi?

ANDRIJA
Rats.

VOJIN
Privredne sankcije?

ANDRIJA
Economic embargo...
Milena prasne.

MILENA
Vojine, prestani da urlaš. Ne čujem sopstvene misli!

VOJIN
Izvini...

MILENA
I nemoj da mi se izvinjavaš! Imaj malo samopoštovanja, stani iza onoga što si uradio, ma kako odvratno, stravično, opasno i pokvareno to bilo!!! Uvek uspravan, Vojine, uvek uzdignute glave. Kajanje mi je odvratno.

Vojin ćuti.

MILENA
A kriv si. Znaš da imam rok za predaju. Štamparija ne može da čeka.

VOJIN
Nismo znali da ti smetamo. Nismo imali uvid u situaciju...

MILENA
Ma nemoj. Onda pocrkajte. Tako mi sigurno nećete smetati.

Milena se zamisli.

MILENA
Slobodna žena treba da se emancipuje od institucije porodice. Da otkine to sidro, da

odbaci balast, da se podigne na viši stepen društvnog organizovanja...

Vojin izlazi ispred kuće, seda na stepenik. Andrija sluša majku.

MILENA

...da menja, da traga, da istražuje. Da uništava i ponovo radja, sebe, i zemlju i život.

Milena nastavi da udara po mašini, glasno izgovarajući ono što piše.

Vojin, sedeći ispred kuće, nemo doziva Nadeždu, koja nakon nekoliko trenutaka, polako počne da prilazi. Vojin deluje krajnje dobronamerno.

Milena stvara nad mašinom u kojoj nema hartije.

MILENA

Tog jutra, omorike u bašti behu prekrivene injem. Mraz nije popuštao iako su ulice već danima mirisale na proleće. Kada sam juče šetala sa svojim sinom, učinilo mi se da vidim lastu. Rekla sam, pogledaj sine, pa to je lasta. Dečak me je gledao, sa takvom ozbiljnošću u očima, da sam prvi put zapravo shvatila - život teče...

Andrija prekine majku.

ANDRIJA

Mama...

Milena se besno brecne na sina.

MILENA

Šta je sad?

ANDRIJA

Ništa. Hteo sam da te pitam. Kad sam te ja to pogledao?

Milena duboko uzdahne. Vojin pred kućom mazi kuće.

MILENA

Nikad, sine. Na žalost, nikad. Da barem jesi, svega ovog ne bi bilo....

Milena se ponovo spisateljski zamisli. Andrija je i dalje radoznao.

ANDRIJA

Čega, mama?

MILENA

Mali si ti sine. Još si mali da razumeš.

Vojin, milujući Nadeždu, koja se mota oko njegovih nogu, više sam sebe, ali ipak i Milenu, upita.

VOJIN

Kako mali, Milena? U oktobru puni četrdeset.

MILENA

Sin će za majku uvek biti dete. Godine ništa ne znače. Bedan si ti Vojine. Nikad ništa od tebe.

Svi učute. Milena razočarana, Vojin u borbi sa sopstvenom bedom, vapi za inicijativom. Doseći se.

VOJIN

A da otputujemo negde?

MILENA

Da otputujemo? A gde?

VOJIN

Ne znam, negde...

ANDRIJA

Negde gde se priča Engleski.

VOJIN

Može i u unutrašnjost.

MILENA

Unutrašnjost čega, Vojine?

ANDRIJA

Unutrašnjost Engleske.

VOJIN

Može i u Vranje.

MILENA

Slušaj me, Vojine. Dobro me slušaj. Ja se u Vranje ne vraćam. Jesi me razumeo? NE-VRA-ĆAM!

Vojin kratko ćuti.

VOJIN

Razumeo sam.

MILENA

I ostavi tu džukelu, vidiš kako je prljava!

Vojin još trenutak mazi Nadeždu.

ANDRIJA

Ali mama, rekla si da je to tvoje kuće, da ćeš da ga hraniš i čuvaš...

MILENA

To je bilo juče. Sad mi je dosadilo.

Vojin ćuti. Još jednom pomiluje Nadeždu. Zatim uzdahne i naglo je šutne. Nadežda zaskiči.

VOJIN

Čibe!

Andrija slegne ramenima. Okrene se majci, pokazuje joj svesku. Važan je.

ANDRIJA

Mama, ja znam kako se na engleskom kaže žulj. Corn. The Corn!

Milena kratko gleda svesku, kao da ne razume šta joj Andrija govori. Zatim baci svesku preko pola scene.

MILENA

Šta me briga!

Andrija pogledom otprati let sveske i papira, koji izlete iz nje. Vojin ne reaguje, gleda pred sebe.

Milena, zagledana za papirima iznenada promeni raspoloženje.

MILENA

Vidi...kao ptice. Kao neke divne, bele ptice.

Milena hitro seda za mašinu, ubrzano, gotovo histerično krene da kuca.

Andrija, s izrazom strahovite mržnje, skuplja papire koji su se razleteli. Saku pi ih, a zatim ponovo baci.

Vojin, sedeći na stepeniku, drži glavu u rukama. Nadežda sama, u ćošku, uvredjena, uplašena, sedi, gledajući pred sebe. S vremena na vreme, tik joj protrese lice.

MILENA

...Iznenada, jato belih ptica nas je nadletelo. Tako brzo da nisam stigla da vidim o kojoj se vrsti radi. A možda su to bile latice djurdjevka koji je natkrilio naš trem. Moj sin je viknuo "Mama, pada sneg" a ja sam duboko uzdahnula. Jedna usamljena suza mi se skotrljala niz bradu. Tiho sam rekla "Nema više snega, sine..."

Dok Milena kuca i govori, Andrija prilazi stolu, pažljivo otvori fijoku i iz nje izvadi ogromni srebrni revolver.

Milena završi rečenicu, nastavi da kuca ćuteći. Ni ona ni Vojin ne primete šta Andrija radi. Jedino Nadežda zacvili iz ćoška.

Andrija nanišani na majku i mirno kaže.

ANDRIJA

Mama, vidi...

Milena podigne pogled, ne stigne ni da shvati šta se događa.

ANDRIJA

The Gun.

I opali u majku, pa i u oca. Oboje padnu obliveni krvlju.

MRAK

IV

Scena izgleda isto. Samo je na stepenku, na kome je maločas poginuo Vojin, vidljiva barica krvi. Andrija sedi, ćuti. Nogom mrlja po barici, razmazuje krv po podu.

Nadežda ga, bez reakcije, posmatra iz svog ćoška.

Andrija neko vreme sedi, zamišljen, gleda u fleku krvi. Zatim se okrene ka Nadeždi. Ona ga gleda, ne pomerajući se.

Andrija, ćitavo vreme posmatrajući Nadeždu, polako iz džepa vadi veliku, neotvorenu ćokoladu. Skine papir, i dalje gledajući Nadeždu, poćne da jede.

Mirno, polako, puštajući da svaki zalogaj otraje, Andrija jede gledajući Nadeždu.

Nadežda fiksira ćokoladu, vrpolji se, uznemiri, ali ne pomera.

Zaista lići na kuće.

Uplašeno, alavo kuće.

Andrija zagrize komad.

Nadeždu zatrese tik.

Andrija jede.

Nadežda grći lice. Pljuvaćka joj se sliva niz bradu.

Andrija slasno cokne.

Zaćuje se jaka grmljavina.

Nadežda gleda nebo, zatim oko sebe, kao da traći zaklon od kiše.

Andrija se ne pomera. Jede ćokoladu.

Prolećna kiša poćne da pada. Tiha kiša, skoro neprimetna.

Nadežda, osvrćući se oko sebe, traći zaklon.

Andrija jede poslednji komad ćokolade.

Nadežda odustane.

Ćokolade više nema.

Nadežda mirno legne na zemlju. Pusti da kiša pljušti po njoj.

Andrija je ćuteći gleda.

Kiša spira krvavu fleku.

Zatim se, negde iz daljine, iz visine solitera, zaćuje Milena.

MILENA

Andrija! Andrija!

Milena doziva Andriju, nekim mirnim zapevavanjem, kao da viće sa brda na brdo.

MILENA

ANDRIJA!!!

Andrija sedi joć neko vreme, zatim naglo ustane, baci zgućvani papir od ćokolade i ode.

Nadežda ostane da leći na zemlju, na kići, kao pseto nesvesno svoje mizerije.

Leći i ćuti.

MRAK

- V -

Scena mokra od kiše. Nadežde nema u njenom uglu. Sve drugo je nepromenjeno.
Milena je izgleda isto kao i do sada, osim što na čelu ima trag metka. Mali ugrušak krvi,
koji podseća na krastu, gotovo je neprimetan.

Vojin, kada se okrene leđjima, otkrije na košulji poveću fleku od krvi.

To je sve.

Milena je u kuhinji, Vojin u spavaćoj sobi.

Oboje simultano, svako iz svog sanduka vade:

Milena vreću oraha, vreću šećera i džak cvekle,
Vojin vreću papirnog, punovažnog novca.

Milena svoje blago odnosi do stola, seda na stolicu.
Vojin svoje bogatsvo nosi do kreveta, seda na kraj.

Milena uzima vreću oraha, prospe ih na sredinu stola.
Vojin novčanice raspe po krevetu.

Broje, svako za sebe, u isti glas.

MILENA

Jedan, dva, tri...

VOJIN

Sto, dvesta, trista...

Milena odvaja gomilice oraha, odbrojavajući po tri polovine, na tri strane stola. Počinje
sa leve strane, pa na desnu, na kraju pred sebe.

Vojin slaže pare na jednu gomilu.

MILENA

Jedan, dva, tri...

VOJIN

Četristo, petsto, šesto...

MILENA

Jedan, dva, tri...

VOJIN

Sedamsto, osamsto, devetsto...hiljadu.

Milena kreće ispočetka, od prve gomilice.

MILENA

Četiri, pet, šest...

VOJIN

Dve hiljade, tri hiljade, četiri hiljade...

MILENA

Četiri, pet, šest...

VOJIN

Pet hiljada, deset hiljada, petnaest hiljada...

MILENA

Četiri, pet...

Milena zastane trenutak, zagledajući treću gomilicu.

Vrati poslednji, sebi izdvojen orah .

MILENA

...dosta.

Milena ostatak oraha vraća u vreću. Uzima vreću šećera.

Vojin nastavlja da broji, brzo, gutajući slogove, kao kad se broji za igru žmurke.

VOJIN

Dvaespet, tries, triespet, četres, četrespet, peset, pesetpet, šeset, šesetpet, seamdeset, seamdespet, osamdes, osamdespet, devdes, devespet, STO HILJADA.

Vojin složi sto hiljada novaca, vezuje ih gumicom.

Milena je odvezala vreću šećera.

Grabi prstima šećer, šećer se rasipa, dok ga prenosi na one iste gomilice.

MILENA

Jedna šaka, druga šaka, treća šaka. Dosta.

Milena zagleda raspodeljenu hranu. Predomisli se.

MILENA

Ja mogu gorko.

Šećer sa gomile pred sobom skuplja natrag u šaku.

Vojin za to vreme pakuje novac nazad u vreću.

Milena šećer vraća u vreću.

Vojin svoju vreću odlaže u sanduk. Dolazi do Milene.

Milena vadi cveklu iz trećeg džaka. Uzima nož, odseče trećinu cvekle, odvaja je na levu stranu.

VOJIN

Šta radiš?

MILENA

Odvajam hranu za ovaj mesec.

Milena preseče drugu trećinu cvekle. Vojin zagleda raspodelu na stolu.
Pokaže na gomilu pred Milenom.

VOJIN
Kome ovo?

Milena presečenu trećinu cvekle odvoji na desnu stranu.

MILENA
Meni.
VOJIN
Aha.

Milena uzima poslednju trećinu cvekle.

VOJIN
Ti si baš rešila da ždereš?

Milena pogleda poslednji komad cvekle. Dvoumi se.

MILENA
Misliš?
VOJIN
Mislim.

Milena poslednji komad cvekle ne stavi pred sebe, već nazad, u vreću.

VOJIN
Vidim, tu je meso, krompir, celo pile...

Milena postidjeno gleda hranu na stolu. Sa desne gomile uzima cveklu, vraća je u vreću.

MILENA
Nisam htela da rasipamo...
VOJIN
Jel? A ovo: jagnje, prase, kupus, hleb...?

Milena postidjeno skuplja sve sa gomile ispred sebe i sa desne strane.
Vojin za je to vreme prekorava.

VOJIN
Pa onda mleko, mast, so, voda...?

Milena počisti sto, ostavljajući samo levu gomilu netaknutu.

MILENA

Izvini. Jel ovako dobro?

Vojin sedne pred preostalu gomilu.

VOJIN

Bolje.

Vojin privlači rukama hranu ka sebi.

VOJIN

Slušaj, Milena, nije da mi nemamo para, posao ide, ne mogu da se žalim. Ljudi voze krševe, stalno se kvare, ima šta da se popravi, da se zaradi. Takvo je vreme.

MILENA

Znam. Teško.

VOJIN

Vrlo teško. Ljudi jedva sastavljaju kraj sa krajem.

Vojin, pričajući, jede komad po komad oraha.

MILENA

Znam. Jedva.

VOJIN

Ali, to ne znači da treba da razbacujemo. I moja vreća ima dna.

MILENA

Ima.

VOJIN

Pazi, nije da se žalim. Mi, da kucnem u drvo, živimo odlično. Mnogo bolje nego drugi ljudi. Ali, ne smemo zato da pobesnimo.

MILENA

Ne smemo i nećemo.

Vojin pojede poslednji orah. Gleda oko sebe. Milena vadi šaku oraha, stavlja pred Vojina. On nastavi da jede i objašnjava.

VOJIN

Ja, hvala Bogu, imam. I da nahranim i da obučem, pa detetu da ostavim nešto...Vreme leti, Milena. Sutra će da pravi svoju porodicu. Treba i to pomoći.

Vojin nastavlja.

VOJIN

Treba na budućnost da mislimo, Milena. Ljudi će da kupuju nova kola. Pazi, koliko sutra možemo da izađemo iz krize...

Vojin halapljivo nastavi da jede orahe, dok govori, parčići mu izleću iz usta.

MILENA

Jao, valjda nećemo. Da se prekrstim.

Milena se ne krsti. Samo tako kaže.

VOJIN

Hoćemo, Milena, hoćemo. Ne može ova beda doveka da traje. Naći će se neko rešenje.

MILENA

Jo, valjda neće. Pu' daleko bilo.

Milena ne pljuje protiv uroka. Samo tako kaže.

Vojin je ponovo pojeo sav orah. Gleda pred sebe. Čeka. Milena, sa zadržkom shvati.

Izvadi još više oraha pred Vojina.

Vojin nastavi priču, stavljajući pune šake oraha u usta.

VOJIN

Mada, dok je kola, biće i kvarova. To ti je tako u životu. Sve što se vozi, mora i da crkava.

MILENA

Da se pomerim s mesta da ne ureknem.

Milena se ne pomera. Samo tako kaže.

VOJIN

Ne brini ti ništa, dok sam ja živ. Snalazićemo se, nekako.

Vojin ne može više da jede, ostatak oraha stavlja u džepove.

VOJIN

Nego, gde ti je dete?

MILENA

Kod druga, uči.

VOJIN

Aha. Kod druga. A kog?

MILENA

Ne znam. Nekog iz škole.

VOJIN

Aha. I ti ne brineš?

MILENA

Pa, što da brinem. Uči dete, nije na ulici.

VOJIN

Aha. A šta uči?

Milena okleva.

MILENA

Ne znam, nisam pitala.

VOJIN

Aha. A šta si pitala?

MILENA

Pa...kad će da se vrati.

VOJIN

I? Kad će?

MILENA

Doći će na večeru.

VOJIN

Da ždere. A što ne večera kod druga?

MILENA

Kako, Vojine, sramota je...

VOJIN

Što je sramota, dete je to, ne troši mnogo...

U tom trenutku, na scenu izlazi Nadežda. Mirno ide, na dve noge, ka svom ćošku. Glodje staru kosku.

VOJIN

Vidi, džukela se vratila!

Nadežda se zaustavi. Ne gleda Vojina, ali osluškuje.

VOJIN

Jedeš, jedeš. Pa ko to plaća?

Nadežda sakrije kosku iza ledja. I dalje ne gleda ka kući.

VOJIN

Ko je kućetu dao but?

MILENA

Nije to but, Vojine. To je neka koščurina.

Vojin besno krene ka Nadeždi.

VOJIN

Ma kakva koščurina, ima tu mesa onoliko! /Nadeždi/ Daj to!

Nadežda se pravi da ne čuje, grčevito stiska kosku iza ledja, gleda u stranu, ali kosku ne daje.

MILENA

Pusti je, ko zna gde je to našla.

VOJIN

Šta gde, u mom džepu, eto gde je našla! Daj džukelo but!!!

Nadežda uvuče glavu medju ramena, povlači se, kosku ne ispušta.

VOJIN

Daj to meso, pseto jedno, da te ne bih ubio na mestu!

Nadežda brzo pruži kosku, Vojin uzima, Nadežda pobegne.

VOJIN

Šunkom te hrane, je li?

Milena brzo govori, pravda se.

MILENA

Ja joj ništa nisam dala. Ni komad, već nedelju dana. Ne znam kako nije crkla do sad...

Vojin zagleda oglodanu kost.

VOJIN

Ajde ćuti. Sad bih uzeo pušku i razneo joj glavu, da mi nije žao metka.

Vojin je dobro odmerio kost, na kojoj nema ni tragova jestive materije. Baci je prezrivo.

VOJIN

Drži gospodja kuće, hoće da bude fina. A ko to da hrani, ko da poji?

Nadežda se došunja, uzme kosku i pobegne u svoj ugao.

MILENA

Ja joj dajem samo vodu.

VOJIN

A voda je besplatna, je li? Meni voda džabe stiže, poštom?

MILENA

Ne dajem ja ovu iz slavine. Skupljam joj kišnicu.

Vojin pobesni.

VOJIN

Pa i kišnica je moja! U moju avliju pada, do moje tarabe i moja je!!! Jel razumeš...?

MILENA

Razumem.

VOJIN

Od medje do medje, na mojoj zemlji, sve što niče, leti i pada, to je moje. Tamo, iza me se ne tiče!

Milena je pomirljiva. Kaje se.

MILENA
Dobro, Vojine...

Vojina Milenin ton smiruje.

VOJIN
Idi, pa skupljaj iz komšijske bare, ako baš hoćeš. Ja svoju ne dam.

MILENA
Neću više ni vodu da joj dajem. Neka crkne.

VOJIN
Pa nek crkne. Nije moje.

Nadežda tužno seda u svoj ugao. Gleda pred sebe.
Na scenu istovremeno ulazi Andrija. Preko dečaćke garderobe, ima navučenu haljinu.
Nogavice i rukavi robe vire ispod haljine.
Nadežda ga gleda, kratko se zasmije.
Andrija preteći pogleda Nadeždu. Ne progovara. Nadežda se odmah povuče.

VOJIN
Gde si ti do sad? Znaš koliko je sati?

ANDRIJA
Bila sam kod druga. Učili smo.

VOJIN
Učili, do ova doba. Bolje bi ti bilo da naučiš šta je karburator, pumpa za vodu, bobina... To je nauka, to je perspektiva, a ne ta... fizija, fuzija i ostala govna kojim ti pune glavu!

ANDRIJA
Šta ću...

Andrija gleda u zemlju, Milena uzdiše, uzdahne bogami i Vojin.

VOJIN
Što baš mene bog da kazni, da mi rodiš žensko. Bolje da mi je ruku odnelo...

MILENA
Nemoj, Vojine, ne prizivaj.

Vojin ublaži. Ne bi da priziva.

VOJIN
Ma, ajde, bolje bi bilo. Tebi ruku da je odnelo.

Milena uzdahne, paćenički.

MILENA

Bolje. Šta ću.

MILENA

Jel si jela?

ANDRIJA

Nisam.

VOJIN

E, pa što nisi. Šta ja da ti radim!

MILENA

Dodji, naći ćemo nešto.

VOJIN

Ja moje ne dam! Nek večera ženska kod druga!

MILENA

Nema baš mnogo, znaš. Tata radi, trudi se, ali šta ćemo...

VOJIN

Nije da nemam, nego ne dam!!!

MILENA

Mora tako, ekonomija napreduje, sutra može da prodje kriza, pa šta ćemo onda...

VOJIN

Ma, nek prodje, imaću ja! Ko štedi, taj i ima.

ANDRIJA

U stvari, i nisam nešto gladna...

MILENA

Tako je, čedo moje, tako, pametno. Treba da se uzdržavaš. Malo da patiš, patnja nikom zlo nije donela, pu' da ne ureknem...

Milena opet ne pljune. Samo tako kaže. Andrija izlazi ispred kuće. Ide do Nadežde.

VOJIN

Ako baš dotle dodje, uvek možemo kuće na ražanj.

Nadežda zacvili, Vojin počne da se smeje.

MILENA

Ako, ako, izdržaćemo. Samo da nije žilavo.

ANDRIJA

Jao, tata, nemoj kuće...

VOJIN

Ti ćuti. Samo ti nemoj da mi cmizdriš.

Andrija dodje do Nadežde, pruži ruku da je pomiluje.

Nadežda se ustručava da pridje.

ANDRIJA /tiho, Nadeždi/

Ne brini, ne dam ja tebe. Pre bih umrla od gladi.

Nadežda okleva, pa pridje. Andrija je pomiluje.

VOJIN

Nisam ja štedljiv, imam ja, ali pametno trošim. Svoje ne dam, tudje ne uzimam, osim u nuždi.

Andrija miluje Nadeždu. Ona mu pruži kosku. Andrija ne prihvata.

VOJIN

Takav sam ti ja. Srbin. Domaćin.

ANDRIJA

Dobra kuca...imaš ti mesa, ne bi bila žilava.

Nadežda na ove reči tiho cikne, pobegne, ostavljaajući kost.

Andrija uzima kost, krene ka kući.

Vojin u uglu krišom vadi orahe iz džepa, jede da niko ne vidi.

Andrija ulazeći, radozno upita.

ANDRIJA

Mama, a kad ću ja da se udam?

Vojin se zagrcne. Počne da se guši. Milena cikne, pritrčavajući mužu.

MILENA

Kuku ćerko, šta to pričaš!?

Milena udara Vojina po ledjima, ovome je sve gore. Kašlje napola zadavljen.

Andrija mirno seda za sto. Uzima vreće sa hranom. Oštro nastavlja.

ANDRIJA

Lepo pitam. Kad ću ja da se udam i šta ću da dobijem u miraz?

Vojin, gušeći se, uspeva da izgovori.

VOJIN

Miraz ne dam! Ne dam!!!

MILENA

Vojine, ugušićeš se!

Vojin pada na zemlju, krklja, kriči, davi se.

Andrija nastavlja mirno.

ANDRIJA

Treba mi stan, da imam gde da živim, pare, za prvo vreme dok se ne snadjemo, a i dete treba da pomognete, to vam je jedino unuče...

Vojin uspeva da izgovori, zasut Mileninim udarcima i zagušen orasima koje je pojeo.

VOJIN
Moje nije! NIJE!!!

Milena krikne.

MILENA
Vojine!!!

Vojin zakrklja i izdahne.

MILENA
VOJINE! Šta uradi ćerko?! Ubi oca!!!

Milena ko narikača padne pored Vojina. Igra ulogu za koju se pripremala čitav život.

MILENA
Crni mužu, u crno me zavi.
Jao meni, kukavici.
Kud ću jadna, bez tebe na svetu.
Šta doživih, muža da sahranim.
Ko će jadnu, da me pomiluje.
Čija će me ruka udariti.
Kome li ću da krpim čarape.
Čija će me medja omedjati.

Za to vreme, Andrija, natovaren džakovima hrane, mirno ulazi u spavaću sobu, iz sanduka uzima džak sa parama, odšeta do mrtvog i živog roditelja. Gleda ih, dok Milena završava.

MILENA
Jadna li sam, udovica pusta. Nemam čija govna da ispiram.

Milena iscrpljena legne na ledja, pored muža. Andrija dobro odmeri, podigne slobodnom rukom kraj haljine, naglo zamahne nogom, preciznim udarcem pogodi majku u grkljan. Milena ukratko ispusti dušu .
Andrija ih još trenutak gleda, zatim krene da izađe sa scene. Zastane, okrene se, ugleda Nadeždu, koja se preplašeno povlači ka uglu. Andrija krene u njenom pravcu, Nadežda se sprema na neminovnu smrt.
Andrija naglo skrene, udje u kuću, uzme kost koju je ostavio na stolu.

ANDRIJA
Pazi da ti ne ostavim but!

Izađe.

MRAK

VI

Na sceni su Nadežda i Andrija. Nadežda sedi na stepeniku, noge podvila pod suknju, šara štapom po zemlji. Tiho pevuši melodiju pesme "Hajde Kato, hajde zlato".

Na korak od nje, na mestu gde su nedavno ležali Milena i Vojin, Andrija, ponovo obučen u dečačko odelo, zanima se svojom igrom.

Iscrtava konture tela svojih roditelja, po sećanju, onako kako su ležali. On najpre ćuti, zabavljen svojim poslom, a zatim se, nesvesno, priključuje Nadeždinom pevušenju.

Oboje, ne gledajući se, pevaju istu, monotonu melodiju.

Andrija je iscrtao konture oba tela, majčina glava dolazi na mesto očevog trbuha.

Deluju dokono, kao deca.

Andrija zagleda crtež. Nadežda ga, s vremena na vreme, krišom gleda.

Kada se Andrija okrene ka njoj, ona naglo pogleda u pod.

Andrija ustane ispravi se. Da je petlić, reklo bi se da se šepuri. Ispod oka pogleda Nadeždu, Nadežda ga takodje gleda kradom.

Andrija zamahne, baci kamenu kredu. Kreda odleti daleko. Nadežda prestane da peva, prateći pogledom let kamena. Zadivljena je snagom muškarca pred sobom.

Andrija karikaturalno čisti ruke od krede, udarajući dlanom o dlan. Nadežda naglo zamumla novu melodiju - " Kad se Ciga zaželi, medenih kolača".

Andrija se odmah priključi. Peva zajedno sa njom, gleda je.

Nadežda zna da je Andrija gleda, ponaša se gotovo koketno.

Andrija zviždi, mumla, peva dečiju pesmu, agresivno imitira gitaru, bubnjeve.

Nadežda ga, malo slobodnije, gleda. Ipak skrene pogled svaki put kada se Andrija okrene ka njoj.

Andrija igrajući, legne na zemlju. Pokušava da se smesti u nacrtane konture. Nadežda završi pevanje.

Andrija ustane, pridje joj. Sedne kraj nje.

Ona ga ne gleda.

ANDRIJA

Šta još znaš da pevaš?

Nadežda slegne ramenima.

ANDRIJA

Jel znaš neki narodnjak?

Nadežda klima glavom, i dalje ne gledajući Andriju.

ANDRIJA

Pa, ajde neki.

Nadežda počne da mumla melodiju "Sprem'te se sprem'te četnici"

Andrija se priključuje od drugog stiha. Peva koliko ga grlo nosi.

ANDRIJA

...Silna će borba da bude!
Spremite se spremte četnici,
Na-na-na-na-na-na-na-na...

Andrija očigledno dalje ne zna reči.

Nadežda prestaje da peva. Gleda ga. Andriju je malo sramota što ne zna kako ide pesma, menja temu.

ANDRIJA

Ta je odlična. A jel znaš ono... /peva/ "Kad ja podjoh, na Bembašu..."

Nadežda ga gleda, ne zna pesmu. Vrti glavom. Andrija pokušava da je podseti.

ANDRIJA

Na Bembašu, na vodu...?

Nadežda energično vrti glavom.

ANDRIJA

To ti je jedna predratna. Ja sam stariji, pa znam.

Nadežda ćuti, gleda pred sebe.

ANDRIJA

Kolko imaš godina?

Nadežda okleva. Zatim štapom na zemlji ispiše cifru.

Andrija čita.

ANDRIJA

Jedanaest. A ja desetipo. Pa kako onda ne znaš?

Nadežda slegne ramenima.

ANDRIJA

Mi smo imali neke izbeglice iz Bosne, pa sam čuo...Jel si ti imala izbeglice?

Nadežda vrti glavom.

ANDRIJA

Ni jednog? A ja pet!

Andrija je vrlo ponosan, kao da je reč o sličicama fudbalera.

ANDRIJA

Mamin stric i strina, dvoje dece i siročće. Sad su u Kanadi. A siročće u Zvečanskoj.

Nadežda ćuti, sluša ga.

ANDRIJA

Jel znaš gde je Zvečanska?

Nadežda pusti glas negacije.

NADEŽDA

C.

Andrija je još ponosniji.

ANDRIJA

A ja znam. Tamo žive ovi bez mame i tate.

Nadežda se naglo ražalosti, spusti glavu, kao da hoće da promeni temu.

ANDRIJA

A gde ti živiš?

Nadežda ne daje glasa od sebe. Andrija nastavlja sa pitanjima.

ANDRIJA

Gde su ti roditelji?

Nadežda naglo ustane, laki tik joj grći telo, krene u svoj ugao.

ANDRIJA

Gde ćeš?

Nadežda se ne osvrće, legne na svoje mesto.

ANDRIJA

Pa gde ćeš sad, ajde da pevamo!

Nadežda odbija komunikaciju. Andrija dečije pobesni.

ANDRIJA

Što si dosadna! I ružna si! Samo se treseš i balaviš.

Nadežda žmuri na zemlji. Andrija viče za njom.

ANDRIJA

Odvratna si, čuješ!!!

Andrija odustane. Ustane, prošeta se dokono. Ponovo pogleda Nadeždu.

ANDRIJA

Dodji malo...

Nadežda se ponovo zainteresuje, ipak ne prilazi.

ANDRIJA

Dodji da ti pokažem šta umem.

Nadežda ga gleda. Andrija uzima nekakvo ćebe, prljavo i ofucano.

ANDRIJA

Baš me briga. Ja ću da spavam.

Andrija legne na zemlju, na ledja. Pokrije se ćebetom.

Ćuti neko vreme, samo se ruke vidljivo pomeraju ispod pokrivača.

Andrija pevuši "Sprem'te se, sprem'te..." bez reči.

Nadežda se zainteresuje. Ustaje. Polako prilazi.

Andrija sada očigledno pomera ruke, ispod prekrivača, negde oko prepona.

Peva glasnije.

Nadežda prilazi. Čučne kraj njega. Neobično zainteresovano ga posmatra.

Desetogodišnji Andrija onaniše pod prljavim ćebetom, pevajući četničku pesmu, čije reči ne zna.

Obuzet uzbuđenjem, čije poreklo takodje ne zna, Andrija masturbira sve brže.

Nadežda iznenada snažno zadrhti, hitro uleti pod pokrivač. Andrija urlajući melodiju, energično legne na Nadeždu.

Sledećih nekoliko trenutaka, u grčevitom stisku, uz zvuke bola i intuitivnog uživanja,

Nadežda i Andrija se kotrljaju po sceni. Deluju kao da se tuku, ili vole.

Nadežda naglo krikne, Andrija ispusti glasan uzdah. Oboje se primire, kao ukočeni.

Nadežda se skotrlja sa Andrije, ostane da leži pored njega.

Ćute.

Andrija tiho progovori.

ANDRIJA

Kako se zoveš?

Nadežda okleva. Zatim se okrene, zaklanjajući rukom usta, šapne ime Andriji u uho.

Andrija zatim naglo ustane, počne da skače oko Nadežde i urla na melodiju iste one četničke pesme.

ANDRIJA

Jebo sam, jebo Nadežduuuu!!

Jebo sam, jebo Nadežduuuu....

Andrija urlajući jedan isti stih, istrčava sa scene. Nadežda se uspravi. Gleda za njim, sasvim mirno.

Zatim samo slegne ramenima.

MRAK

- VII -

Kada se scena osvetli, pravilo ostaje - sve izgleda potpuno isto.

Milena, Vojin i Andrija sede oko stola, Nadežda sedi na zemlji, u svom uglu. Milena i Vojin su izrazito bleđi.

Svo četvoro, na potpuno isti način, svako na svom mestu, sede u istoj pozi. Pridržavaju glavu levom rukom, sa izrazom suštinske nezainteresovanosti za okolinu. Sede, podbočeni, i ćute.

Zatim, svi u isto vreme, duboko uzdahnu.

Promene poziciju, simultanim pokretima. Svo četvoro uhvate glavu rukama, gledajući u patos.

Na ovoj promeni, Nadežda malo zakasni za ostalima. Deluje kao da hoće da uhvati njihov, njima već dobro poznat, ritam.

Četiri osobe na sceni, sede, krajnje depresivni i ćute.

Zatim simultano promene položaj - zavaljuju se u stolice, ruke opušteno padnu pored tela, glava ode u nazad, pogled negde u vis.

Nadežda samo trenutak kasni. Nakratko ih pogleda i odmah potom imitira.

Svi istovremeno duboko, duboko, uzdahnu. Izdišu na usta i ćute.

Sede tako nepomično, za pozorište bezobrazno dugo.

Andrija se prvi uspravi na stolici, uhvati vazduh, kao da želi nešto da kaže. Odustane pre nego što ga Milena i Vojin pogledaju.

Zauzima drugačiji položaj, jednakog raspoloženja.

Svi uzdahnu.

Milena i Vojin se istovremeno, nekoliko trenutaka kasnije, usprave na svojim stolicama.

Identično kao Andrija malopre, kao da žele nešto da kažu. Odmah odustanu.

Milena i Vojin, nameštajući se u stolicama, svako zauzima svoj drugačiji, a isti položaj.

Svi duboko uzdahnu.

Ćute.

Nadežda, iznenada ustane, pogleda preostalo troje i odmah sedne.

Nadežda, sama za sebe uzdahne.

Svi ćute i tupo gledaju pred sebe.

Izenada Andrija progovori.

ANDRIJA

Znate šta sam sanjao noćas?

Andrija sačeka, ali niko ne pokaže interesovanje za ovu informaciju. Ipak, Andrija nastavlja.

ANDRIJA

Sanjao sam da me razredna poslala na takmičenje iz matematike u Zagreb. Kao, međunarodno takmičenje, učestvuju sve države, i Slovenija i Hrvatska i Turska i Zanzibar. I kao, ja došao, na trg Bana Jelačića i zalutao. Ne mogu da nadjem školu, ne znam gde su mi stvari, nema nikog koga poznajem. I sad, ja znam adresu gde treba da idem - Mirogojska tri, i imam para za taksi, ali, ne mogu da progovorim, ne smem... Oko mene neki svet, pun taj njihov Trg, ljudi šetaju i svi me nešto gledaju, a ja samo stojim. Razmišljam kako da zaustavim taksi. Ako pružim ruku, možda će znati...Možda oni nekako drugačije mašu taksistima. Ako i udjem u taksi, ako progovorim, odmah će znati. Možda oni nekako drukčije govore adresu taksistima...

Andrija napravi pauzu, Milena, Vojin i Nadežda, iako poluzainteresovano, ipak slušaju priču.

Andrija, zadovoljan pažnjom koju je osvojio, nastavlja.

ANDRIJA

Ljudi idu, gledaju me, već sam im sumnjiv. A ja, kao znam da moram da spašavam glavu. Nailazi jedan taksi, sad ili nikad, hoću da ga zaustavim, pa šta bude, u glavi vežbam kako da kažem: Mirogojska tri. Molim vas, Mirogojska tri. Mirogojska tri, prosim. Prosim lijepo. Taksi ide, pružiću ruku, nek buude šta bude, a kad ono - ne mogu. Ruka se ne pomera. Kola projure, a ja ništa. Gledam, ljudi prolaze. Sumnjiv samim. Sumnjiv, sigurno. Ide novi taksi, iza njega još jedan, pa još jedan, kolona vozila, a ja ništa. Ruka ne sluša. Jednostavno neće da se digne.

Milena i Vojin već veoma napeto slušaju. Nadežda se u svom uglu uspravila.

ANDRIJA

Tada, noge počnu da tonu. Razmakao se asfalt, stopala mi upadaju u neki katran, nešto crno me guta, i guta, i guta....

Andrija začuti. Ostali ćute, očekuju nastavak priče. Andrija ne nastavlja. Milenu izda strpljenje.

MILENA

I!?!?

Andrija mirno odgovori.

ANDRIJA

I ništa. Progutalo me.

Vojin s razumevanjem potvrdi.

VOJIN

Pa da.

Milena nije dovoljno.

MILENA

I, onda?

ANDRIJA

Onda sam umro.

VOJIN

Pa da.

Milena tužno vrti glavom.

MILENA

E...Bože, bože...

Milena vadi iz džepa flašicu sa tabletama. Daje Vojinu tabletu, drugu uzima sebi, treću daje Andriji. Pogleda u Nadeždu, poslednju baci njoj.

Svo četvoro progutaju po tabletu bez vode i učute.

Milena, Vojin i Andrija čute, gleda svako na svoju stranu, jedino Nadežda gleda u njih.

Sada Vojin progovori.

VOJIN

Ja sam sanjao da je opet rat. I da su me mobilisali. Ratujemo mi i opština Voždovac. Ovi s Palilule svi pobijeni, granate rasturile Zemun, Stari Grad i Vračar se još uvek drže.

Isto kao ranije, Milena i Andrija počnu da slušaju priču.

Vojin nastavlja.

VOJIN

Moja jedinica juriša na Vojvode Stepe, iz Bulevara JNA nadiru njihovi. I mi, odjednom, ko u nekom čepu. Napred ne možemo, bočno nas biju, Autokomanda puna neke vode.

Pala granata na stadion Zvezde i izlila vodovod.

Milena i Andrija napeto slušaju Vojina.

Vojin, zadovoljan nastavlja.

VOJIN

Svi počnu da beže, plivaju preko te bare, a ja ne mogu. Ne znam da plivam. A znam da sam znao. Udjem u vodu, do kolena, i stanem. Ne mogu da se setim šta treba da radim, da li da krenem prvo rukama ili prvo nogama...Grnate pljušte, meci fijuču, a ja samo stojim. I nikako da se setim. Mislim se, gde sad da poginem, tu kod Marakane, glupo je. Počnem da vičem, ljudi, nemojte, žena mi je kući sama, sin u Zagrebu, na takmičenju, kako će da

žive bez mene...bar da sam zvezdaš, pa da mi ne bude žao...

Vojin začuti.

ANDRIJA

I?

VOJIN

Ništa. Naidje jedan naš, izvadi pištolj i kaže...

Vojin šapne.

VOJIN

"Umri grobaru!"

Vojin opet napravi pauzu. Andrija je nestrpljiv.

ANDRIJA

I? Ubije te?

Vojin, kao da je reč o očiglednoj logici, mirno potvrdi.

VOJIN

Ubije me, naravno.

MILENA

Pa da.

Svi učute.

MILENA

E, bože, bože...

Milena ponovi radnju sa bočicom tableta. Daje svakome po jednu, četvrtu baca Nadeždi.

Svi gutaju "na suvo" i ćute.

Sada je red na Milenu.

MILENA

Ja sam sanjala da sam sama u kući. Napolju rat, Andrija na putu, u Zagrebu, ti Vojine mobilisan. Ja sedim sama, čekam šta će biti.

Vojin i Andrija se zainteresuju.

MILENA

Odjednom, zvoni telefon, ja se, kao, trgnem. Ne smem da odgovorim. A on uporno zvoni i zvoni i zvoni...

Milena pravi pauzu, saspens je već ritualan.

MILENA

Ja odlučim da se javim, dignem slušalicu, s druge strane - nepoznat glas. Gospodjo, imamo jednu neprijatnu vest: upali ste u velike dugove.

Dva sanduka, jedno grobno mesto, venci, sveće i duplo opelo. Ako želite, možemo da smanjimo troškove, jedna služba za obojicu, popovi imaju razumevanja...Sve u svemu, pet hiljada maraka. Plaćanje unapred.

VOJIN I ANDRIJA / u glas/

I?

MILENA

I ništa. Odakle mi tolike pare.

Vojin započne pitanje.

VOJIN

I ti...

Andrija završi pitanje.

ANDRIJA

...umreš?

Milena mirno potvrđi.

MILENA

Pa da. Legnem, i od muke umrem.

Nadežda tiho, za sebe, progovori.

NADEŽDA

Pa da.

Milena, Vojin i Andrija se iznenadjeno okrenu ka Nadeždi. Ona spusti pogled. Ćuti.

MILENA

Jel ona nešto rekla?

VOJIN

I meni se učinilo...

ANDRIJA

Ma nije...

Svo troje kratko gledaju Nadeždu, koja više ne izusti ni reč. Kratko čekaju, zatim slegnu ramenima, odmahnu rukom.

VOJIN

Nemoguće.

Milena otvori bočicu, izvadi po tabletu. Daje svakom po dve. Nadeždi baca njeno sledovanje. Bočica ostaje prazna.

Svi gutaju tablete. Ćute.

Milena pogleda praznu bočicu.

MILENA

E, bože, bože...

Milena baci praznu bočicu.

Niko se više ne pomera.

Iznenada, Andrija veselo ustane.

ANDRIJA

E, znate da su zabranili slobodnu prodaju sedativa...

Andrija gotovo da ne stigne da završi rečenicu, Milena i Vojin zaprepašćeni, zapanjeni, karikaturalno šokirani, hvatajući se za grudi, gušu, glavu, kriknu.

MILENA

Šta?!!!

VOJIN

Nemoguće?!!!!

Ne sačekavši odgovor, uz duboki uzdah, od šoka, Milena i Vojin jednostavno umru.

Izdahnu i beživotno klonu.

Nadežda uznemireno skoči, cvili pola ljudski, pola kućeći, Andrija ih trenutak zaprepašćeno gleda.

ANDRIJA

Mama...tata...

Andrija drmusa mrtva tela svojih roditelja. Gotovo plače.

ANDRIJA

Mama...tata...Šalio sam se!

Milena i Vojin ostanu nepomični. Andrija, kao da se pravda gledalištu, tužno kaže.

ANDRIJA

Samo sam se šalio.

MRAK

VIII

Scena, naravno, izgleda isto.

U kući, za stolom, sede Milena i Vojin.

Milena namotava klupko, Vojin pridržava ostatak vune.

Nadežde nema, u njenom uglu na podu bačen lanac kojim je bila vezana.

MILENA

Čula sam da su u gradu demonstracije.

Milena mota vunu, govori kao da prepričava kuvar.

Vojin je potpuno nezainteresovan, posmatra proces rada.

VOJIN

Jel? Nisam čuo.

Milena i Vojin ćute i rade.

Zatim Milena ponovo progovori.

MILENA

Pazi da ne ispustiš nit.

VOJIN

Pazim.

Ćute.

MILENA

Javili na radiju...to za demonstracije.

VOJIN

Jel? Nisam čuo.

Vojin ispusti nit.

MILENA

Vojine! Jesam ti rekla da paziš?

VOJIN

Žao mi je.

Vojin odmrsi vunu. Nastavljaju gde su stali.

MILENA

Kažu, ima sveta.

VOJIN

Nisam čuo.

MILENA

Ukrali su nešto.

VOJIN

Jel ?Kome?

MILENA

Nama. Narodu.

VOJIN

Meni nisu.

MILENA

Kažu, odnosili u vrećama. Pare, papire, neka dokumenta...

VOJIN

Jel? Moje nisu.

MILENA

Otkud znaš?

VOJIN

Znam. Nemam ni para ni papira.

MILENA

I neka dokumenta...

VOJIN

A taj kome su ukrali i neka su. Taj koji danas ima para sigurno je krao.

Oboje učute. Zatim Milena nastavi.

MILENA

Kažu da su ti papiri važniji.

VOJIN

Lažu. Nema ništa važnije od para.

MILENA

Ima. Kažu - dokumenta.

VOJIN

Neka su. Mene se to ne tiče.

Oboje ponovo začute. Milena gleda oko sebe. Pogledom traži Nadeždu.

MILENA

Gde je ono kuće?

Vojin mirno odgovori.

VOJIN

Ukrali.

Milena još mirnije primi k znanju, klimajući glavom kao da je to nešto vrlo, vrlo logično.

MILENA

A.

Negde izvan scene, u daljini, pa sve bliže, čuje se zvuk pištaljke.
Milena i Vojin začudjeno pogledaju u tom pravcu, u trenutku kad na scenu stupi Andrija, muzicirajući na pištaljci. Andrija nosi zastavu Dominikanske Republike. Veselo upada u kuću.
Izvikuje.

ANDRIJA
Počelo-je-počelo! Počelo-je-počelo!!!

Milena i Vojin začudjeno gledaju Andriju.

MILENA
Šta ti je to?
ANDRIJA
Zastava.
MILENA
A, zastava...
VOJIN
To se mene ne tiče.
ANDRIJA
Gotovo-je-gotovo!
MILENA
Andrija ne deri se. Umorna sam. Ceo dan štrikam.

Andrija odloži zastavu, pretura po kuhinji, nalazi hleb, kida komad, jede.

ANDRIJA
Bio sam na Trgu, znaš kakva je frka! Oni krenu na nas, pa mi onda na njih, oni bace suzavac, mi se razbežimo, oni misle gotovo je, kad dune vetar, oduva suzavac, mi se vratimo. Onda vičemo: UHAPSITE-KOŠAVU! UHAPSITE-KOŠAVU!!!

Andrija radosno počne da se smeje.
Milena se iskreno zabrine.

MILENA
Andrija, sine, mogao si da nastradaš!

Andrija grize hleb, žvaće i objašnjava.

ANDRIJA
Ko? Ja da nastradam?! Ma to su bre pičke, mama, samo prete...
VOJIN
Andrija.
ANDRIJA

... izvini tata. Prete, kukavice, znaš kako su ih opremili: šlemovi, pendreci, cele šoferšajbne od neprobojnog stakla, ali usrani...

Vojin opomene Andriju istog trenutka kada se Andrija već ispravlja.

VOJIN / u isti glas sa Andrijom/

Andrija!

ANDRIJA /u isti glas sa Vojinom/

... izvini tata, nemaju srca, rade za lovu, plaćenici, pa se usrali da ne izginu za svinjsku polutku, pičkice, izvini, izvini...

Vojin zaurla.

VOJIN

ANDRIJA!!!

Andriju malo začudi očeva reakcija.

ANDRIJA

Izvini, ćale. Napalio sam se, čuka mi radi, neću više da psujem.

Vojin ustane, odloži vunu.

MILENA

Hoćeš sine da jedeš?

ANDRIJA

Hoću. Šta ima?

VOJIN

Nema ništa.

Andrija u pola zalogaja prestane da žvaće. Začudjeno pogleda oca.

MILENA

Kako nema, ostalo je od ručka...

VOJIN

Za njega nema.

ANDRIJA

Šta ti je ćale, šta sam uradio?

Vojin snažno lupi rukom o sto.

VOJIN

Dušo prodana, nek te hrani onaj ko te plaća!!!

ANDRIJA

Tata šta ti je? Ko me plaća?

VOJIN

Taj ko ti daje marke da se vucaraš po ulici, da se biješ s milicijom, ko najgori ološ!!!

ANDRIJA

Ali tata, nisam se ja tukao, ja sam samo vikao...

VOJIN

Ma na koga si ti vikao, djubre jedno američko? Na koga si TI vikao?!

Na NAŠU miliciju? Na NAŠE ljude? U ime koga si se ti drao? Za fašiste? Za Hitlera i Kola? Za onog dripca Klintona što nam narod zavadi?

ANDRIJA

Tata...Mama, kaži mu...?

Milena ćuti i gleda u pod.

VOJIN

Ma šta ona meni ima da kaže...?

Milena počne tiho, bojažljivo.

MILENA

Na radiju su javili da nas nije Klinton zavadio...

Vojin urla, uleće u sobu.

VOJIN

Ma, šta su javili! Kakav radio, kakve gluposti...

Vojin iščupa utikač staromodnog radija iz zida. Grabi aparat.

VOJIN

Oni će meni, u mojoj zemlji, da komanduju! Oni će mene, za šaku deviza da kupe, e pa neće moći, bato!

Vojin baca radio napolje. Radio uz tresak pada na zemlju.

MILENA

Vojine!

Milena istrči iz kuće, zagleda razbijen radio.

VOJIN

To djubre neću da vidim više u svojoj kući, jel jasno!!!

Vojin se besno okreće Andriji.

VOJIN

Daj zenice! Da ti vidim zenice!!!

Vojin grabi Andriju, Andrija se otima.

ANDRIJA

Tata, šta ti je, isteraćeš mi oko...

VOJIN

Isteraću ja tebe iz kuće, barabo!

Vojin ponovo grabi Andriju, grubo mu širi kapke.

VOJIN

Da ti vidim zenice, narkomanu belosvetski!

Andrija se otima.

VOJIN

Dele vam drogu tamo, trpaju vam dolare u džepove, rasturaju familije, seme zatiru, majku im jebem nemačku!!!

Milena se sada zainteresuje nad argumentom "narkotici".

MILENA

Gde dele drogu?

VOJIN

Na ulici, kako gde!

ANDRIJA

Nije tata, majke mi...

MILENA

Ne kuni se u majku, djubre. Da vidim.

Milena prilazi Andriji. Hoće svojim očima da se uveri u dokazni materijal.

VOJIN

Pokaži ruke! Čuješ?! Zavrni rukave!

ANDRIJA

Mama, nisam stvarno, kakva droga...

Milena je potpuno promenila ton. Deluje suludije od muža.

MILENA

Zaveži i zavrni rukave!

Andrija posluša i dalje pomirljivim tonom pokušava da se objasni sa roditeljima.

ANDRIJA

Evo, vidi. Nema ničeg. Ne drogiram se, stvarno, šta vam je...?

Milena zagleda vene svoga sina.

MILENA

Nema ničeg. Skidaj pantalone.

ANDRIJA

Mama...

VOJIN

Na zapadu su izmislili neke posebne droge, koje se putem hipnoze unose u mozak...

ANDRIJA

Daj tata...

MILENA

Skidaj pantalone!

Andrija skine pantalone, Milena grabi njegove noge, zagleda ih.

ANDRIJA

Vidiš da nema ništa...

VOJIN

Oni sad deci u zube ubrizgavaju drogu.

Milena zgrabi sina za glavu.

MILENA

U zube? Zini.

Andrija priziva realnost.

ANDRIJA

Jao, Milena, kako u zube...?

Milena više ne zna šta je stvarnost.

MILENA

Nemoj ti meni Milena!

Milena razvuče Andriji vilicu, pre nego što ovaj uspe da završi rečenicu.

MILENA

Jesam li te zato od kilo mesa odgajala, da mi se vučeš po ulicama sa narkomanima?!

Vojin odlazi u kuhinju, uzima zastavu koju je Andrija odložio. Zagleda je. Milena pušta Andriju. Gotovo razočarano zaključuje.

MILENA

Nema ništa...

VOJIN

Čija je ovo zastava?

Zagleda zastavu, sriče.

VOJIN

Do-mi-ni...

ANDRIJA

Dominikanska republika.

MILENA

Gde je to?

ANDRIJA

U južnoj Americi.

VOJIN

Tamo gde su crnci?

MILENA

Crnci su poznati narkomani.

VOJIN

Za crnce se biješ sa našom milicijom?

ANDRIJA

Tata, nisam se tukao...

VOJIN

Crnci te plaćaju da rasturaš svoju zemlju?

Andrija već potpuno gubi strpljenje.

ANDRIJA

Tata, niko me ne plaća, ko ti je te gluposti ubacio u glavu...?

MILENA

Kako hipnotišu, je li, Vojine? To sigurno crnci rade. Oni imaju one oči, onakve...

ANDRIJA

Mama, kakva hipnoza, šta pričate vi!?!?

VOJIN

Za Južnu Ameriku si našao da se prodaš!? Pod njihov barjak da staneš!

U sred Srbije, kolevke Kosova, cara Lazara i Dušana Silnog!!!

Vojin preko kolena prelomi motku od zastave.

VOJIN

Serem ti se ja na njihovu istoriju, nek njima njihov predsednik Klinton vodi politiku, a

nas nek ostavi na miru!!!

MILENA

Govna crnačka.

ANDRIJA

Mama, sram te bilo...

MILENA

Šta si rekao?

VOJIN

Šta si reko majci...?

Vojin prilazi Andriji držeći ostatak drvene motke.

ANDRIJA

Pa nema smisla tako da priča...

Vojin brutalno, nasilnički, divlje, počne da tuče Andriju motkom. Udara ga i urla.

VOJIN

Majci svojoj da odgovaraš djubre jedno plaćeničko. Jel te to Genšer naučio?!

Andrija se povio, štiti glavu rukama.

VOJIN

Jel te Musolini vaspitavao? Ko te dojio, pseto jedno pogano, general Romul i Rem?!?!

MILENA

Pazi, Vojine. Ubićeš ga.

VOJIN

Ma neka ga ubijem, govno jedno upišano!!!

Milena pridje, razdvaja Vojina od sina.

MILENA

Dosta! Robijaćeš!

VOJIN

Gde da robijam?! Ko će da mi sudi? Da neće u Hagu da mi sude?

Milena uspeva da odvuče muža od sina.

Andrija padne na pod.

Plače.

MILENA

Dosta je bilo.

VOJIN

Majku li mu jebem, izdajničku.

Andrija, tiho, s poda, kroz jecaj progovori.

ANDRIJA
Nisam izdajnik...

Vojin se pribere, baci motku. Udje u sobu, uzima televizor. Donosi ga i sa treskom spušta na sto. Seda pred isključen ekran. Gleda, pažljivo.
Milena pridje sinu.

MILENA
Diži se.

Milena grubo pomaže Andriji da ustane.

MILENA
Od danas, iz kuće ne izlaziš. U dvorište može, dalje od toga ne. Pa da vidim djubrad da ti ovde doturaju drogu!

Andrija ne zna šta da kaže. Gleda roditelje, zatim se, polako, povredjeno, poniženo, odvuče do kreveta. Legne.

Milena sedne za sto, uzima klupko. Ostatak vune zakači za stolicu. Počne da namotava, bacajući, s vremena na vreme pogled na ugašen ekran. Oboje se ponašaju kao da pažljivo slušaju vesti.
S vremena na vreme zavrte glavom ili tiho negoduju.

VOJIN
C-C-C.

Milena mota vunu.

VOJIN
Čuješ ti to?

MILENA
Čujem, a bolje da ne čujem.

VOJIN
C-C-C.

Vojin pažljivo gleda isključen televizor. Milena pažljivo sluša ton kojeg nema.

VOJIN
Strani plaćenici, zemlju bi da rasprodaju...

Vojin pljune na patos.

MILENA

E, da je zakona, pa da pohapse te barabe. Decu da nam truju.

VOJIN

C-C-C.

Ponovo pljune.

Andrija se pridigne. Izadje iz sobe, krene napolje.

Milena ne diže pogled sa klupka.

MILENA

Gde ćeš ti?

ANDRIJA

Da vidim gde je kuće.

MILENA

Može samo u dvorište. Dalje - ne.

Andrija izlazi ispred kuće.

VOJIN

Nema više kućeta.

Andrija zastane.

ANDRIJA

Kako to misliš?

VOJIN

Lepo, nema. Ukrali ga.

ANDRIJA

Ukrali? I vi ništa?

MILENA

Pa šta da radimo. Lopovi, sine, došli, pa ukrali. Šta se tu može.

ANDRIJA

Došli, pa ukrali...

Andrija tužno izadje.

VOJIN

Sad bi s kućetom da se igra ...balavac...

Andrija dodje do Nadeždinog ćoška. Uzme lanac u ruke, zagleda ga. Zatim namota lanac na šake, nalik na oca kad namota vunu.

Krene u kuću.

MILENA

Gde ćeš?

ANDRIJA

Da legnem.
MILENA
To može.

Andrija udje u kuću, prodje pored roditelja, koji su zadubljeni svako u svoju aktivnost. Andrija stane iza njih. Roditelji ne obraćaju pažnju na sina. On iznenada, naglo, hitrim pokretom namakne lanac ocu i majci oko vrata. Stegne i uguši ih.
Milena i Vojin se bez glasa skljojaju na pod.
Andrija kratko posmatra tela svoji roditelja.
Zatim slegne ramenima.

ANDRIJA
Nema druge.
MRAK

IX
Na scenu izlazi Andrija. Nosi kartonski kofer, gleda oko sebe. Nadežde nema. Andrija zviždukom doziva Nadeždu, ona se ne odaziva.
Andrija ide od jednog do drugog kraja, traži Nadeždu zviždeći, čitavo vreme nosi kofer.

ANDRIJA
Ej! Gde si! Ej!!!

Nadežde nema. Andrija viče.

ANDRIJA
Ej!... EJ!!

Andrija odustane, sedne na stepenik. Spusti kofer pored sebe. Govori, kao sa sebe, ipak veoma glasno, zapravo nekom ko nije tu.

ANDRIJA
Putujem. Došao sam da se pozdravim.

Andrija čeka, nema odgovora, Nadežda se ne pojavljuje.

ANDRIJA
Odlučio sam da se iselim. Nema ovde života. Nema para, nema ljudi, svi su otišli.

Andrija sačeka, odgovora nema. Tiho doda.

ANDRIJA
Pada mrak.

Andrija sačeka još malo, zatim se pridigne. Uzima kofer.

ANDRIJA

E, pa dobro...idem ja sad.

Andrija ne kreće, čeka. Nadežda se ne pojavljuje.

ANDRIJA

Dobro.

Andrija krene nevoljno. Još tiše, neobično ozbiljno, doda.

ANDRIJA

Zbogom Nadežda.

Andrija krene da izađe sa scene, Nadežda proviri iza kontejnera.

Andrija je ne vidi, ide polako, zatim, kao da prelomi, ubrza odlučno.

Nadežda gleda za njim. Trenutak pre nego što izađe sa scene, Nadežda istrči iz svog skrovišta.

Plaćući vikne.

NADEŽDA

NE!!!

Andrija zastane, Nadežda trči ka njemu, on baci kofer, okrene se ka njoj. Nadežda ga obuhvati oko nogu, on nju uhvati za glavu.

Grčevito se zagrlje, ostanu u tom nezgrapnom zagrljaju, dugo.

MRAK

- X -

Scena se osvetli, u kući, na koferu, sedi Andrija. Za stolom Milena i Vojin, tužni roditelji deteta koje gube. Na stolu telefon i ništa više.

Nadežde nema.

VOJIN

Rekao je da će se javiti.

ANDRIJA

Nema veze, tata, ja ću sam...

VOJIN

Ne možeš sam. Sačekaj. Ako je rekao da će zvati, on će zvati. Sigurno.

Svi sede, čekaju. Niko ne zove.

Milena duboko uzdahne. Zuri u telefon.

Andrija se pridigne.

ANDRIJA

Idem, ipak...

MILENA

Čekaj, sine, molim te.

Andrija zastane. Milena progovori kao tužno dete i očajna majka istovremeno.

MILENA

Tata će da crkne.

Vojin, kao očajno dete, ali i roditelj koji zna da je njegov bol veći, promrmlja.

VOJIN

Ma neću...

VOJIN

Slušaj, on će zvati, sigurno. Sve sam mu objasnio, i ko si, i kakav si, da si vredan, da hoćeš da radiš...

ANDRIJA

Znam, tata, ali vidiš da se ne javlja...

Milena dodje na spasonosnu ideju.

MILENA

Možda telefon ne radi...!

Milena podigne slušalicu.

MILENA

Ne čuje se ništa.

Milena ustane, prateći gajtan od telefona, odlazi do zida. Proverava da li je uključen.

MILENA

Probaj sad.

Andrija podigne slušalicu. Sluša.

ANDRIJA

Radi.

Milena ne može da sakrije razočarenje.

MILENA

Kako radi...?

Vojin uzima slušalicu iz Andrijine ruke.

VOJIN

Da vidim...stvarno radi. E, sad će da se javi, sto posto!

MILENA

Sedi, sine još malo, molim te...

Andrija nevoljno, utučeno, ipak sedne. Ćute.

VOJIN

Sila je on. Videćeš. On će ti pomoći, on je moćan čovek. Može da ti nadje posao preko noći. On je sad marka u inostranstvu...

Vojin učuti. Svi sede, čekaju. Telefon, kao mrtav.

VOJIN

Jel to zvoni?

Milena se trgne. Nema nikakvog zvuka.

VOJIN

Vidi, majke ti, učinilo mi se da zvoni...

Milena, iako zna da telefon nije zvonio, podiže slušalicu.

MILENA

Halo...? Ništa se ne čuje.

VOJIN

Kao da je zvonio...

MILENA

/u slušalicu/ Halo? /Vojinu/ Ništa.

Milena spušta slušalicu.

VOJIN

Baš čudno. Bio sam siguran da je zvonio...

Svi ponovo učute. Andrija se pridigne.

VOJIN

Slušaj, glupo je sad da kreneš, on samo što nije zvao. Vidi, mi smo veliki prijatelji, od detinjstva, odrasli smo zajedno. Kad je odlazio, ja sam mu dao pare. Sve što sam imao, još sam se i zadužio. Gladno je vreme bilo, pošao čovek na zapad sa jednim koferom, kartonskim...

Vojin pogleda sina, koji stoji sa kartonskim koferom u rukama.

MILENA

Sedi sine, još malo...

Andrija stoji, ne spušta kofer. Vojin ne odustaje.

VOJIN

Znaš kad je to bilo, pre trideset godina, drugo vreme, zlo i naopako, teško se živelo...Nikad mu nisam tražio ništa! Nikad ga nisam zvao, pitao za pare, za neku pomoć...Ali sad, sad je nešto drugo. Sad će on da se pokaže. Da mi se revanšira. Da pomogne mome sinu, da ga dočeka, smesti, da ne bude sam u tudjini...

ANDRIJA

Možda čovek ne može...

VOJIN

Kako ne može? A, ne, molim te, ja sam mu pisao, sve sam mu objasnio, zamolio ga lepo, ko brata, u ime starih dana...Mi smo ti bili najbliži prijatelji! Ko rodjeni!

ANDRIJA

Znam tata, ali možda nije primio pismo. Možda više ne živi u Finskoj. Možda nema para...Možda je umro.

VOJIN

Ko, on umro?!

MILENA

Molim te, sine...

VOJIN

To je nemoguće. On da umre? Pa to je nemoguće.

MILENA

Što ipak ne ostaneš još malo? Možda se nešto promeni, možda bude bolje...još godinu, dve...

Andriju izda strpljenje.

ANDRIJA

Ne mogu, mama, dosta sam čekao. Nema više čemu da se nadam.

Andrija definitivno kreće.

ANDRIJA

Idem. Ajde da se pozdravimo...

Milena i Vojin ustaju, oboje počinju da plaču.

ANDRIJA

Nemoj da plačeš. Javiću se, čim budem mogao. Čim se smestim...

Andrija ljubi Milenu.

ANDRIJA

Ajde tata, pa nije preko sveta. Norveška je tu, začas se stigne.

Andrija ljubi Vojina.

ANDRIJA

Čim se snadjem, poslaću po vas...Ajde, nemoj da me bije maler.

Vojin i Milena potpuno slomljeni, očajni, uplakani, prate sina.

MILENA

Čuvaj se, Andrija...

VOJIN

Piši, nemoj da telefoniraš. Skupo je.

MILENA

Javi se samo da kažeš da si stigao.

VOJIN

A ja ću, čim se on javi, da mu dam tvoju adresu.

MILENA

Utopljavaj se.

VOJIN

Onda će on da ti pomogne.

MILENA

I jedi voće. Da se ne razboliš.

ANDRIJA

Hoću mama. Čuvaj je, tata. Ajde sad...zbogom.

Andrija naglo izađe sa scene.

Milena i Vojin ostanu u užasu.

MILENA

Ode.

Vojin slegne ramenima. Potvrđi.

VOJIN

Ode.

Milena i Vojin se pogledaju. Zatim se, kao po dogovoru, popnu i sednu na sto. Ispruže noge. Milena popravi frizuru, Vojin zakopča poslednje dugme na košulji. Pogledaju se još jednom, legnu na sto i skrstivši ruke na grudima - umru.
Ostanu da leže nepomično.

MRAK

- XI -

Kada se scena osvetli, vide se beživotna tela Milice i Vojina, sa tragovima svih predhodnih umiranja na njima, ispružena na stolu, postavljena kao leševi za bdenje. U Nadeždinom uglu, na zemlji, sedi Andrija.

Tupo gleda u pod.

Čuje se šum, sa iza kontejnera se pojavi Nadežda.

Ugleda Andriju, zastane iznenadjeno.

Andrija je pogleda.

ANDRIJA

Otkud ti?

Nadežda ne progovara, pogleda ka kući. Vidi Milenu i Vojina. Začudjeno krene ka njima. Andrija zabrinuto ustane.

ANDRIJA

Gde ćeš? Nemoj tamo...

Nadežda se približi Mileni i Vojinu. Dodiruje ih, oni ne reaguju.

Nadežda drmusa mrtva tela, koja ne reaguju.

Tiho počne da cvili, neljudski, ali ne ni životinjski. Tikovi prorade. Pokazuje prstom na leševe. Mucajući, mučeći se, progovori.

NADEŽDA

Mmmmmmodri ssssu...

ANDRIJA

Pusti ih...!

Nadežda panično pokazuje na usta. Govori, mučeći se.

NADEŽDA

Uuuustasssu...immm...ppplava...

Nadežda kao da preživljava nervni slom.

ANDRIJA

Ostavi ih, dodji!

Nadežda plače, klekne pored Milene i Vojina.

Vuče ih, štipa, trese.

Užasno muca, gestikulira čitavim telom.

NADEŽDA

Vvvvrat....vvvvvrat...grkljan, plavi su....mmmmodri...

Andrija prilazi Nadeždi, pokušava da je odvoji od Vojina i Milice.
Nadežda se na Andrijin dodir otrgne, počne da vrišti, da trči po sceni.
Sve manje muca kad govori.

NADEŽDA

Pusti me! Pusti me...! Ostavi me, nemoj da me diraš!!!!

ANDRIJA

Ej, stani, ne diram te, ej...

Nadežda dotrči ponovo do Milene i Vojina. Pada preko njih.
Veoma razgovetno, iako kroz plač, Nadežda urla.

NADEŽDA

Mama, probudi se, molim te, tata, tatice, izvini, nisam htela, stvarno nisam htela, neću više nikad... sa prljavim rukama za sto, da pravim krmače na knjigama, da rasturam novine, da izvikujem parole, da tražim pare, da plačem kad se udarim, da cepam čarape, da se zaljubim, da pljujem supu, da kradem pare iz novčanika, da gulim kolena, da tražim slatko, prepisujem u školi, da pričam o politici, da se gadim kad tata podriguje, da tražim nasledstvo, pomoć, stan, da planiram budućnost, da želim svoj život, da imam svoje mišljenje, da tražim napredak, sreću i mir, da odrastem, da se udam i da imam decu...!

Nadežda veoma smireno, pogleda u Andriju.

NADEŽDA

Tatina bomba je bila tu...

Na ove reči, Milena i Vojin, sa tragovima svih predhodnih umiranja na telu, plavih usta, otečenih vratova, usprave se, sasvim živi.

ANDRIJA

Nadežda, Nado...

Milena, Vojin i Andrija začudjeno gledaju Nadeždu, koja više ne reaguje na čuda.
Nadežda tiho kaže.

NADEŽDA

Ja sam samo...

Nadežda rukom pokaže gest bacanja bombe, koju, kao da vidimo kako se kotrlja.

NADEŽDA

...pustila.

U daljini se začuje zvuk jake eksplozije. Milena, Vojin, Andrija i Nadežda ostanu "zamrznuti".

MRAK

- KRAJ -